

VREAU SĂ ȘTIU

LITERA

Gabriela Bărbulescu

Daniela Beșliu

Daniela Ioniță

4
CLASA

Educație
civică

Caiet de activități

Dragul nostru elev,

Bun venit la o nouă întâlnire cu disciplina *Educația civică*!

Prin activitățile propuse în acest caiet vei aplica cele învățate, pentru a înțelege mai bine ce înseamnă că faci parte dintr-o comunitate cu tradiții, valori și norme morale, că ai drepturi și responsabilități, că e bine să fii implicat în viața comunității ca cetățean activ și responsabil.

Poți utiliza acest caiet indiferent de manualul pe care studiezi la școală.

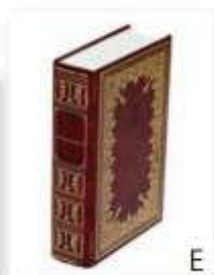
Îți urăm succes!

Noțiunea de persoană

Trăsături morale ale persoanei

1. a. Încercuiește literele imaginilor care ilustrează persoane.

b. Subliniază ființele care sunt persoane: *Lizuca, Patrocle, ursuleț, legume, frați, burete, păpușă, poet, inimioară, bănci, Sibiu, părinți, vecini, școală, cerb, verișor, clopoțel, naș, papagal, Miaunica, manual, director, om.*

2. a. Scrie trăsături morale ale persoanelor, în funcție de ce ilustrează fiecare imagine.

b. Formulează enunțuri pentru trăsăturile opuse celor din imaginile de la punctul a.

3. Completează cercurile cu trăsăturile tale caracteristice.

4. Imaginează-ți și scrie un dialog între cei doi băieți, evidențiind trăsături morale ale acestora.

5. Stabilește corespondența între cuvintele din prima coloană și cele din a doua coloană.

- animalele
- oamenii
- câinii
- plantele
- persoanele

- gândesc
- trăiesc
- se hrănesc
- comunică
- simt
- au sentimente

Raporturile noastre cu animalele, cu plantele, cu lucrurile, cu ceilalți oameni

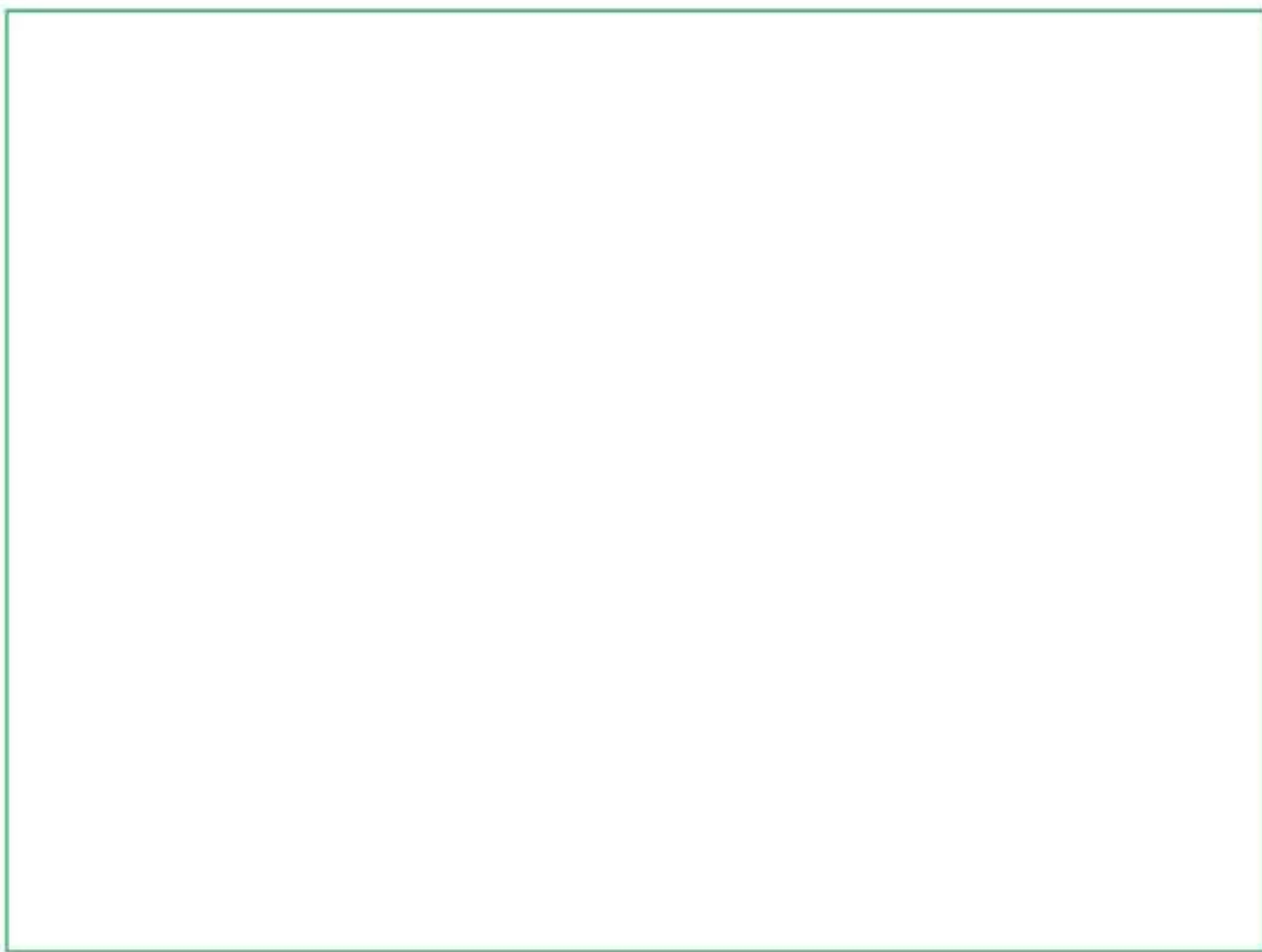
1. Alege din lista dată cuvinte care denumesc atitudini potrivite ale oamenilor față de plante și animale. Explică fiecare alegere.

grijă, atenție, nepăsare, brutalitate, delicatețe, compasiune, respect, ură

- Față de plante și animale, oamenii ar trebui să dea dovadă de:

- _____, pentru că _____.
- _____, pentru că _____.
- _____, pentru că _____.
- _____, pentru că _____.
- _____, pentru că _____.

2. Realizează un afiș pentru promovarea protecției asupra mediului înconjurător. Folosește mesaje, desene, informații.

3. Completează tabelul cu lucrurile pe care le folosești în situațiile respective.

La școală	În excursie	La săniuș	La plajă

4. Explică în patru-cinci enunțuri cum ai grijă de lucrurile personale.

5. a. Recunoaște grupurile din care fac parte persoanele din imagini.

C

D

b. Tu din ce grupuri faci parte?

c. Alege un grup și precizează drepturile și îndatoririle pe care le ai în cadrul acestuia.

Drepturi

Îndatoriri

6. Precizează ce fel de sentimente poți avea față de:

- părinți: _____
- un prieten: _____
- un răufăcător: _____
- un coleg mai bun la matematică: _____
- un cățeluș rănit: _____

EVALUARE INIȚIALĂ

1. Bifează verbele care reprezintă trăsături specifice unei persoane:

☐ se hrănește	☐ gândește	☐ moare	☐ se naște
☐ muncește	☐ doarme	☐ comunică	☐ citește
☐ are sentimente	☐ crește	☐ trăiește	☐ aleargă

2. Stabilește ce este adevărat și ce este fals, notând în casete **A** sau **F**, după caz.

- Plantele și animalele sunt persoane.
- Tu și colegul tău de bancă sunteți identici.
- Fiecare ființă omenească este o persoană.
- Toate ființele comunică între ele cu ajutorul vorbirii.
- Sentimentele sunt o caracteristică specifică omului.
- Datorită faptului că vorbește cu Lizuca, cățelul Patrocle este o ființă omenească.

3. Completează enunțurile cu ajutorul cuvintelor din paranteză (*comunică, persoane, relații, ființele, cetățeni, carnet, certificat, cetățenie*).

Toate _____ se nasc, se hrănesc, cresc, se înmulțesc, îmbătrânesc și mor.
Elevii clasei noastre sunt _____ civilizate. Între unii s-au stabilit _____
de prietenie. Ei _____ prin cuvinte, dar și prin gesturi sau mimică. Fiecare elev are
un _____ de naștere și un _____ de elev.
Noi suntem _____ ai României, deci avem _____ română.

4. Scrie câte o regulă pe care o respecti în:

- a. grupul de prieteni: _____
- b. grupul de joacă: _____
- c. grupul de școală: _____

- Discutați în clasă, cu profesorul, rezolvarea corectă. Stabiliți împreună modul de acordare a calificativelor. Ce calificativ apreciezi că meriți?
Scrie-l în caseta de mai jos.

Ce sunt valorile morale?

1. Completează spațiile libere folosind cuvintele potrivite dintre cele date.

Binele, altruismul, cinstea, respectul sunt _____ .
Acestea sunt valori personale. Ele sunt _____ în funcție de care definim cine suntem și ce ne dorim.

Valorile morale _____ relațiile interpersonale, contribuie la realizarea armoniei între oameni, la configurarea sensului vieții și a _____ umane. Valorile morale preced normele etice, având un rol decisiv în reglementarea _____ uman.

(existenței, valori morale, reglementează, reperele, comportamentului)

2. Scrie valorile morale ce se desprind din caracterizările următoare.

Își asumă consecințele
pentru propriile
acțiuni.

Oferă tot ce are
pentru a-i ajuta
pe ceilalți.

Face întotdeauna ceea
ce e corect, nu minte,
nu fură.

Este politicos și amabil
în relațiile cu ceilalți.

Îi ajută pe ceilalți
la nevoie.

Apără principiile și sar
în ajutorul prietenilor.

3. Caută și scrie două-trei proverbe/citate despre valorile morale.

4. Realizează un desen care să reflecte o valoare morală.

- Prezintă, în câteva enunțuri, situația ilustrată.

- Formulează câte un îndemn pentru o persoană:

egoistă – _____

răutăcioasă – _____

necinstită – _____

lipsită de respect – _____

Bine/Rău

1. Așa DA, așa NU!

Observă imaginile și apreciază comportamentele copiilor. Dă exemple de alte comportamente bune și, prin opoziție, rele, în tabelul de mai jos.

Așa DA	Așa NU

2. Explică proverbul: *Binele cu bine se răsplătește.*

3. Ai făcut vreun bine cuiva? Prezintă situația într-un text de trei-cinci enunțuri.

4. Ai fost rău vreodată? Gândește-te la ce s-a întâmplat și scrie un text în care să arăți ce ai fi putut face diferit.

5. Bine sau rău? Pune expresiile următoare în coloana corespunzătoare.

- Dau de mâncare câinelui.
- Spun „Mulțumesc!” doar mamei și tatălui meu.
- Când vin de la școală, mă așez direct la masă.
- Consum zilnic fructe proaspete.
- Îmi spăl dinții numai dimineața.
- Ajut persoanele în vârstă.
- Îngrijesc plantele din clasă.
- Întotdeauna îmi ascult părinții.
- Îi fac tema colegului de bancă.
- Îi scriu mamei un bilețel cu „Te iubesc!”
- Îmi salut profesorii când ne întâlnim în școală, nu și în alte locuri.

BINE	RĂU

6. Scrie titluri de povești sau de filme în care binele iese triumfător.

Sunt copil, am drepturi

1. Privește cu atenție imaginile. Care dintre acestea prezintă situații în care copiilor le sunt respectate drepturile? Scrie părerea ta și argumentează alegerea.

2. Citește cu atenție articolele extrase din *Convenția cu privire la Drepturile Copilului*. Pentru fiecare articol, povestește, pe scurt, o întâmplare/situație trăită de tine în care crezi că ți s-a respectat acest drept.

Art. 7, 8 – Orice copil are dreptul la un nume, la o naționalitate și are dreptul, în măsura posibilului, să-și cunoască părinții și să fie îngrijit de aceștia.

Art. 24 – Copiilor trebuie să li se asigure condițiile necesare pentru a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă și să beneficieze de serviciile medicale și de recuperare.

Art. 28, 29 – Copiii au dreptul la o educație de calitate care să le asigure egalitatea de șanse și dezvoltarea personalității lor. Ei au dreptul la învățământ primar obligatoriu și gratuit.

3. Citește cu atenție fragmentul următor, apoi răspunde la întrebări.

Pe străzile Parisului de atunci, și mai adesea pe Boulevard du Temple, puteai întâlni un băiat de vreo unsprezece-doisprezece ani. Gavroche purta pantaloni lungi, bărbătești, și o bluză femeiască. Nici pantalonii nu-i avea de la taică-su și nici bluza de la maică-sa. Niște oameni străini îl îmbrăcaseră, de milă, în aceste zdrențe. Totuși, băiatul avea și tată și mama. Taică-su, însă, nu-i purta de grijă, iar maică-sa nu-l mai iubea; astfel, pe drept cuvânt, putea fi socotit orfan.

Se simțea în largul lui numai pe stradă. N-avea nici casă, nici pe cineva care să-l iubească și să-l mângâie. Familia lui trăia într-o cocioabă dărăpănată, iar aici găsea numai amărăciune, sărăcie cruntă, mizerie și, ceea ce era mai trist, nici măcar un zâmbet de bun sosit.

Când intra, îl întrebau: „De unde vii?”. „De pe stradă!” răspundea el.

Când pleca, îl întrebau: „Unde te duci?”. „Pe stradă”, răspundea el.

Copilul trăia lipsit de dragoste, de afecțiune și de îngrijire, ca ierburile gălbejite care cresc prin pivnițe.

(fragment din *Mizerabilii*, de Victor Hugo)

a. Ce drepturi crezi că îi sunt încălcate lui Gavroche?

b. Ce soluții se pot găsi pentru ca acestui copil să îi fie respectate drepturile?

Cuprins

UNITATEA 1

NE AMINTIM DIN CLASA A III-A	4
Noțiunea de persoană.	
Trăsături morale ale persoanei	4
Raporturile noastre cu animalele, cu plantele, cu lucrurile, cu ceilalți oameni	6
EVALUARE INIȚIALĂ	8

UNITATEA 2

LOCURI DE APARTENENȚĂ	10
Localitatea mea	10
Tradiții locale	12
Țara mea	14
Însemnele țării	16
Dragostea față de țară	18
România, membră a Uniunii Europene	20
RECAPITULARE	22
EVALUARE	23

UNITATEA 3

VALORI MORALE	24
Ce sunt valorile morale?	24
Bine/Rău	26
Altruism/Egoism	28
Cinste/Necinste	30
Respect/Lipsă de respect	32
Responsabilitate/	
Lipsă de responsabilitate	34
Solidaritate/Lipsă de solidaritate	36
RECAPITULARE	38
EVALUARE	39

UNITATEA 4

NORME MORALE. COMPORTAMENTE MORAL-CIVICE	40
Exemplificări ale normelor morale.	
Rolul normelor morale	40
Viața morală cotidiană:	
comportamentul în familie	42
Viața morală cotidiană:	
comportamentul în școală	44
Viața morală cotidiană:	
comportamentul în grupul de prieteni	46
Viața morală cotidiană:	
comportamentul în locuri publice	48
Comportamente prosociale și antisociale. Schimbarea comportamentelor	50
RECAPITULARE	52
EVALUARE	53

UNITATEA 5

DREPTURILE UNIVERSALE ALE COPILULUI	54
Sunt copil, am drepturi	54
Toți copiii au drepturi	56
Drepturi și responsabilități	58
RECAPITULARE	60
EVALUARE	61
RECAPITULARE FINALĂ	62
EVALUARE FINALĂ	63